VŠCHT Praha udělila čestné doktoráty Tomáši Cihlářovi a Hansi Jakobu Wörnerovi

4.5.2026 - Michal Janovský | Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze ocenila titulem doktor technických věd honoris causa světově uznávaného odborníka v oblasti virologie Tomáše Cihláře a Hanse Jakoba Wörnera, profesora z ETH v Curychu, který patří mezi přední představitele ultrarychlé spektroskopie a attosekundové vědy. Ceremoniál se uskutečnil 4. května 2026 ve Strahovském klášteře v Praze.

Čestný doktorát patří k nejvýznamnějším uznáním, která univerzita uděluje. VŠCHT Praha jím oceňuje osobnosti, jejichž práce zásadně přispěla k rozvoji oblastí tvořících vědecké a vzdělávací jádro školy. V případě Tomáše Cihláře jde o mimořádný přínos k výzkumu a vývoji nových antivirotik, v případě Hanse Jakoba Wörnera o průlomové výsledky v oblasti fyzikální chemie, ultrarychlé spektroskopie a výzkumu elektronových dějů na attosekundových časových škálách.

„Ocenili jsme respektované osobnosti světového výzkumu a vědy. Práce Tomáše Cihláře, našeho absolventa, má přímý dopad na miliony lidských životů. Hans Jakob Wörner pak posouvá hranice toho, co dokážeme v chemických dějích vůbec pozorovat a měřit – až k pohybům elektronů v časech, které lidská představivost téměř neumí uchopit,“ říká rektor VŠCHT Praha Milan Pospíšil.

Vysoká škola sídlící v dejvickém kampusu a Holešovicích uděluje čestné doktoráty na rozdíl od mnohých jiných univerzit velmi vzácně. Za posledních 20 let získalo toto uznání jen 7 vědců, mezi nimi například profesoři Antonín Holý, Václav Pačes nebo francouzský držitel Nobelovy ceny Jean-Marie Lehn.

„Jde o významné ocenění mé dosavadní práce, umocněné tím, že jsem na VŠCHT před 40 lety studoval, a tak vše vnímám jako takový symbolický most, který překlenuje celou mou kariéru. Na druhou stranu se cítím trochu rozpolcený, protože vím, že toto ocenění by nepřišlo bez mnoha mých spolupracovníků, kteří mají na našich výsledcích naprosto klíčový podíl,“ uvádí Tomáš Cihlář.

„Udělení čestného doktorátu z VŠCHT Praha je pro mě opravdovou ctí. Jsem upřímně vděčný vědecké radě za toto uznání. Vidím v něm především kolektivní úspěch, který odráží kreativitu, tvrdou práci a nasazení mých spolupracovníků, partnerů, mentorů, kolegů – a v neposlední řadě podporu mé rodiny,“ říká Hans J. Wörner. *„VŠCHT je na švýcarských univerzitách dobře známá. V mých akademických kruzích má vynikající pověst díky vysoce originálnímu a inovativnímu výzkumu, zejména v základní fyzikální chemii,“* dodává.

Oba ocenění si přes četné kariérní úspěchy nadále hýčkají velké vědecké sny.

„Je celá řada nevyřešených komplikovaných problémů, například způsob, jak zcela vyléčit některé široce rozšířené chronické virové infekce jako je HIV či virová hepatitida B. Když se to naší generaci nepodaří úplně vyřešit, alespoň doufám, že k tomu vybudujeme nějaké solidní předmostí,“ říká Tomáš Cihlář.

„Chtěl bych posunout attosekundovou spektroskopii tak, aby se dala aplikovat na složité molekuly v kapalných a heterogenních systémech, pochopit jejich dynamiku na nejzákladnější úrovni a využít tyto poznatky k navrhování lepších fotokatalyzátorů a funkčních materiálů,“ sděluje profesor Wörner.

Tomáš Cihlář vystudoval na VŠCHT obor Kvasná chemie a bioinženýrství a získal tam také titul CSc.

v oboru biochemie. Disertační práci vypracoval na Ústavu organické chemie a biochemie Akademie věd ČR. Právě během postgraduálního studia se poprvé výrazněji setkal s výzkumem antivirotik – oblastí, které se následně věnuje po celou svou profesní kariéru.

Více než třicet let působí ve společnosti Gilead Sciences, v současnosti jako viceprezident pro virologii. Se svými spolupracovníky se zabývá výzkumem látek pro léčbu virových onemocnění, zejména HIV, hepatitidy B a respiračních infekcí. K nejviditelnějším výsledkům jeho vědecké práce patří podíl na vývoji antivirotik s významným medicínským dopadem, včetně remdesiviru a lenacapaviru, známého také pod obchodním názvem Sunlenca.

Lenacapavir je považován za zásadní milník v léčbě a prevenci HIV. Práce Tomáše Cihláře a jeho kolegů v této oblasti získala mimořádnou mezinárodní pozornost; časopis Time zařadil Tomáše Cihláře a Wesleyho Sundquista mezi 100 nejvlivnějších lidí světa v kategorii průkopníků.

Doktor Cihlář si zároveň dlouhodobě udržuje pevné vazby na české vědecké prostředí, kromě VŠCHT zejména na Ústav organické chemie a biochemie AV ČR. V roce 2025 se prostřednictvím společnosti Gilead podílel na vědeckém programu a podpoře mezinárodní konference Retrovirus Assembly Meeting RAMM2025, kterou organizovala VŠCHT Praha.

Profesor Hans Jakob Wörner působí jako řádný profesor fyzikální chemie na ETH Zürich. Patří mezi přední světové osobnosti ultrarychlé spektroskopie a attosekundové vědy – oboru, který umožňuje sledovat elektronové děje v molekulách v extrémně krátkých časových intervalech. Attosekunda odpovídá 10^{-18} sekundy; jde tedy o časovou škálu, na níž se odehrávají nejrychlejší procesy určující chemické reakce.

Výzkum skupiny profesora Wörnera ukazuje, jak pohyby elektronů ovlivňují chemické procesy a jak je možné tyto děje experimentálně zachytit pomocí nových spektroskopických metod. Jeho tým významně přispěl k popisu fotoionizace v molekulách, klastrech i kapalinách, k pozorování attosekundové migrace náboje a k rozvoji spektroskopie měkkého rentgenového záření založené na generování vysokých harmonických frekvencí.

Wörnerova práce posouvá attosekundovou vědu od fyzikálních modelových systémů k chemicky relevantním prostředím, včetně kapalin a chirálních molekul. Díky tomu pomáhá otevírat cestu k hlubšímu porozumění chemické reaktivitě, přenosu náboje a elektronové struktuře látek v prostředí, které je blízké skutečným chemickým a biologickým systémům.

V rámci VŠCHT spolupracuje primárně s vědeckou skupinou Víta Svobody.

FOTO: Jakub Ferenčík

Michal Janovský
+420 733 690 543
michal.janovsky@vscht.cz

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze je přirozeným centrem prvotřídního vzdělávání a výzkumu v oblastech chemie a potravinářství. Patří mezi největší tuzemské instituce zaměřené na technickou chemii, chemické a biochemické technologie, materiálové a chemické inženýrství, potravinářství a výživu, životní prostředí, nově také ekonomiku a management.

Škola s vynikajícím mezinárodním renomé a špičkovým přístrojovým vybavením otevírá každému studentovi možnosti zapojit se do vědeckých projektů dle vlastního výběru, umožňuje zahraniční stáže a je následně vstupenkou k prestižnímu, dobře ohodnocenému uplatnění doma i v zahraničí. Škola je charakteristická rodinnou atmosférou se silným vztahem mezi pedagogy a studenty. I díky

tomu VŠCHT Praha patří mezi 600 nejlepších světových univerzit (dle žebříčku QS World University Rankings v individuální podpoře při vzdělávání a přirozeném zapojení studentů do výzkumu je VŠCHT dokonce mezi 50 nejlepšími univerzitami na světě a 1. v Česku.

https://www.vscht.cz/popularizace/media/tiskove-zpravy/vscht-praha-udelila-cestne-doktoraty-tomasi-cihlarovi-a-hansi-jakobu-wornerovi